

Wczoraj i dziś kl. 7 NOWA EDYCJA

Rozkład materiału i plan wynikowy do historii dla klasy 7 szkoły podstawowej

KLASA VII			
Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej. Uczeń:	Liczba godzin
Rozdział I: Europa po kongresie wiedeńskim			
1. Kongres wiedeński	<ul style="list-style-type: none">- okoliczności zwołania kongresu wiedeńskiego- uczestnicy kongresu wiedeńskiego i ich rola w podejmowaniu decyzji- „sto dni” Napoleona, jego klęska pod Waterloo i ostateczny upadek cesarza Francuzów- postanowienia kongresu wiedeńskiego – zmiany ustrojowe i terytorialne- Święte Przymierze – jego cele i uczestnicy- znaczenie terminów: <i>restauracja, legitymizm, równowaga europejska</i>	- omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich (XIX.1)	1
2. Rewolucja przemysłowa	<ul style="list-style-type: none">- przyczyny rewolucji przemysłowej- uwarunkowania i kierunki rozwoju przemysłu w Europie- pierwsze wielkie ośrodki przemysłowe w Europie- rozwój transportu- skutki gospodarcze rewolucji przemysłowej- wynalazki XIX w. – elektryczność i początki telekomunikacji- znaczenie terminów: <i>fabryka, industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, kapitalizm</i>- postacie historyczne: James Watt, Michael Faraday, Samuel Morse	- charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynalazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktury społecznej i warunków życia) (XIX.2)	1
3. Nowe idee polityczne	<ul style="list-style-type: none">- nowe ideologie: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm i komunizm- teoretycy nowych ideologii- aspekty gospodarcze i społeczno-polityczne nowych ideologii- narodziny ruchu robotniczego – związki zawodowe- znaczenie terminów: <i>ideologia, wolna konkurencja, strajk, związek</i>	- omawia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIV.4)	1

	<p>zawodowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - postacie historyczne: Adam Smith, Edmund Burke, Robert Owen, Karol Marks 		
4. Przeciwno Świątemu Przymierzu	<ul style="list-style-type: none"> - powstanie dekabrystów w Rosji - rewolucja lipcowa we Francji - przyczyny Wiosny Ludów - przebieg i skutki rewolucji lutowej we Francji - Wiosna Ludów w Europie na przykładzie Prus, Austrii, Węgier i Włoch - wojna krymska - przyczyny, przebieg i skutki - znaczenie terminów: <i>uwłaszczenie chłopów</i> - postacie historyczne: Ludwik Napoleona Bonaparte 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia wydarzenia związane z walką z porządkiem wiedeńskim, charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów w Europie (XXI.1) 	1
Powtórzenie wiadomości, sprawdzian z rozdziału I i omówienie sprawdzianu			3
Rozdział II: Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim			
1. Po upadku Księstwa Warszawskiego	<ul style="list-style-type: none"> - podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim - podstawowe zasady ustrojowe w Królestwie Polskim, Wielkim Księstwie Poznańskim i Rzeczypospolitej Krakowskiej - sytuacja społeczno-gospodarcza Polaków w zaborach pruskim, austriackim i w Królestwie Polskim - reformy Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w Królestwie Polskim - reformy uwłaszczeniowe w zaborze pruskim i austriackim - znaczenie terminu: <i>autonomia, protektorat</i> - znaczenie terminu: <i>ziemie zabrane</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie podział polityczny ziem polskich po kongresie wiedeńskim (XX.1) - charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego - ustrój, osiągnięcia w gospodarce, kulturze i edukacji (XX.2) - omawia położenie Polaków w zaborach pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej (XX.4) 	1
2. Powstanie listopadowe	<ul style="list-style-type: none"> - działalność opozycyjna i spiskowa (Towarzystwo Filomatów, Towarzystwo Filaretów, Towarzystwo Patriotyczne, Sprzysiężenie Podchorążych) - znaczenie terminów: <i>cenzura, konspiracja, kaliszanie</i> - przyczyny wybuchu powstania listopadowego - przebieg powstania i charakterystyka władz powstańczych 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach (XX.3) 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - wojna polsko-rosyjska - wielkie bitwy powstania listopadowego - walki powstańcze poza Królestwem Polskim - przyczyny klęski powstania listopadowego - znaczenie terminów: <i>noc listopadowa, detronizacja, dyktator</i> - postacie historyczne: Piotr Wysocki, Emilia Plater, Józef Sowiński, car Mikołaj I 		
3. Polacy po powstaniu listopadowym	<ul style="list-style-type: none"> - rozmiary i znaczenie Wielkiej Emigracji - stronnictwa polityczne polskiej emigracji i ich programy polityczno-społeczne (Komitet Narodowy Polski, Towarzystwo Demokratyczne Polskie, Hôtel Lambert, Gromady Ludu Polskiego) - skutki powstania listopadowego w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych - represje popowstaniowe - zmiany ustrojowe w Królestwie Polskim - początki rusyfikacji - represje w zaborze pruskim - działalność spiskowa po powstaniu listopadowym - znaczenie terminów: <i>Statut organiczny, kontrybucja, Kościół greckokatolicki, rusyfikacja, katorga</i> - postacie historyczne: Szymon Konarski, Piotr Ściegienny- 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji [...] (XX.5) - przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach (XX.3) - charakteryzuje [...] ruch spiskowy w kraju (XX.5); - omawia przyczyny i skutki powstania krakowskiego [...] (XXI.2) 	1
4. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> - próba wzniesienia powstania narodowego w 1846 r. w zaborze pruskim, powstanie krakowskie - rabacja galicyjska i jej następstwa - przebieg i skutki Wiosny Ludów w Wielkopolsce - początki działalności polskich działaczy narodowych na Mazurach i Śląsku - przebieg i skutki Wiosny Ludów w Galicji - znaczenie hasła <i>Za wolność waszą i naszą</i> - udział Polaków w europejskiej Wiośnie Ludów - znaczenie terminu <i>rabacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przyczyny i skutki [...] Wiosny Ludów na ziemiach polskich (XXI.2) 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - postacie historyczne: Jakub Szela, Edward Dembowski, Ludwik Mierosławski, Józef Lompa, Józef Bem 		
5. Kultura polska pod zaborami	<ul style="list-style-type: none"> - kultura polska i oświata w zaborach pruskim, austriackim i w Rzeczypospolitej Krakowskiej - kultura polska po rozbiorach - idee romantyzmu - osiągnięcia kultury polskiej doby romantyzmu - polski mesjanizm - początki badań historii Polski - znaczenie terminów: <i>racjonalizm, romantyzm, mesjanizm</i> - postacie historyczne: Fryderyk Chopin, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Andrzej Towiański, Artur Grottger, Joachim Lelewel 	- charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji [...] (XX.5)	1
Powtórzenie wiadomości, sprawdzian z rozdziału II i omówienie sprawdzianu			3
Rozdział III: Europa i świat po Wiośnie Ludów			
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych - rozwój demograficzny, napływ imigrantów, osadnictwo i los rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej - dualizm gospodarczy i polityczny Stanów Zjednoczonych w połowie XIX w. - problem niewolnictwa i ruch abolicjonistyczny - przyczyny i przebieg wojny secesyjnej - skutki wojny domowej - znaczenie terminów: <i>abolicjonizm, secesja, Unia, Konfederacja, dyskryminacja</i> - postać historyczna: Abraham Lincoln 	- prezentuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych (XXIII.2)	1
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	<ul style="list-style-type: none"> - rola Piemontu w procesie jednoczenia Włoch - przebieg wojny z Austrią i rola Francji w procesie jednoczenia Włoch - wyprawa „tysiąca czerwonych koszul” - zjednoczenie Włoch i powstanie Królestwa Włoch 	- opisuje sytuację polityczną w Europie w drugiej połowie XIX wieku, w tym procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec (XXIII.1)	1

	<ul style="list-style-type: none"> - koncepcje zjednoczenia Niemiec - rola Prus w procesie jednoczenia Niemiec – polityka Ottona von Bismarcka - wojny Prus z Danią, Austrią i Francją oraz ich znaczenie dla poszerzania wpływów pruskich w Niemczech - proklamacja Cesarstwa Niemieckiego - znaczenie terminów: „<i>czzerwone koszule</i>” - postacie historyczne: Wiktor Emanuel II, Giuseppe Garibaldi, Otto von Bismarck, Wilhelm I 		
3. Kolonializm w XIX wieku	<ul style="list-style-type: none"> - przyczyny ekspansji kolonialnej w XIX w. - kolonizacja Afryki - polityka kolonialna w Azji - gospodarcza i społeczna rola kolonii w XIX w. - konflikty kolonialne - imperium kolonialne Wielkiej Brytanii - znaczenie terminu <i>kolonializm, wojny burskie</i> - postacie historyczne: królowa Wiktoria 	- wyjaśnia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX wieku (XXIII.3)	1
4. Przemiany polityczno-społeczne w Europie	<ul style="list-style-type: none"> - demokratyzacja życia politycznego - rozwój ruchu robotniczego - narodziny nurtu socjaldemokratycznego - ideologia anarchistyczna - początki chrześcijańskiej demokracji - rozwój ideologii nacjonalistycznych - wpływ przemian cywilizacyjnych na proces emancypacji kobiet - znaczenie terminów: <i>społeczeństwo industrialne, anarchizm, nacjonalizm, syjonizm, emancypacja, sufrażystki</i> - postać historyczna: papież Leon XIII 	- wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXIII.4)	1
5. Postęp techniczny i	<ul style="list-style-type: none"> - teoria ewolucji i jej znaczenie dla rozwoju nauki - rozwój nauk przyrodniczych oraz medycyny i higieny w drugiej połowie 	- wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki	1

kultura przełomu XIX i XX wieku	<p>XIX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> - odkrycia z dziedziny fizyki – promieniotwórczość pierwiastków - rozwój komunikacji i środków transportu - budowa wielkich kanałów morskich i ich znaczenie (Kanał Sueski i Panamski) - nowe nurty w literaturze, malarstwie, muzyce i architekturze drugiej połowy XIX w. (impresjonizm, secesja) - postacie historyczne: Karol Darwin, Maria Skłodowska-Curie, Ludwik Pasteur, bracia Wright, bracia Lumière - narodziny kultury masowej (radio, kino) - upowszechnienie sportu i kultury fizycznej - znaczenie terminów: <i>realizm, naturalizm, impresjonizm, historyzm, secesja</i> 	kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXIII.4)	
Powtórzenie wiadomości, sprawdzian z rozdziału III i omówienie sprawdzianu			3
Rozdział IV: Ziemie polskie po Wiośnie Ludów			
1. Powstanie styczniowe	<ul style="list-style-type: none"> - początki idei pracy organicznej na ziemiach polskich - odwilż posewastopolska w Rosji i Królestwie Polskim - manifestacje patriotyczne i „rewolucja moralna” – wzrost aktywności politycznej polskiego społeczeństwa - stronnictwa polityczne w Królestwie Polskim – „biali” i „czerwoni” - polityka A. Wielopolskiego i jego reformy - bezpośrednie przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego - wymowa i znaczenie manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego - przebieg i charakter walk powstańczych w Królestwie Polskim i na Litwie - rola dyktatorów i Rządu Narodowego - kwestia chłopska podczas powstania styczniowego – dekret cara o uwłaszczeniu - znaczenie terminów: „rewolucja moralna”, <i>biali, czerwoni, branka, dyktator, państwo podziemne, wojna partyzancka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, w tym „rewolucję moralną” 1861-1862 (XXII.1) - dokonuje charakterystyki działań powstańczych z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, przebiegu powstania w swoim regionie (XXII.2) - omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim oraz porównuje z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach (XXII.3) 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - postacie historyczne: Aleksander Wielopolski, Romuald Traugutt, Ludwik Mierosławski 		
2. Po powstaniu styczniowym	<ul style="list-style-type: none"> - represje wobec uczestników powstania styczniowego - likwidacja odrębności Królestwa Polskiego i polityka Rosji na ziemiach zabranych - polityka rusyfikacji urzędów i szkolnictwa - represje wobec Kościoła katolickiego i unickiego - sposoby oporu Polaków przed polityką rusyfikacji - znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, Uniwersytet Latający, tajne komplety, kibitka, trójlojalizm</i> - polityka germanizacji w zaborze pruskim - rugi pruskie, Kulturkampf - autonomia Galicji i jej przejawy - polonizacja oświaty i rozwój kultury - postawy Polaków wobec polityki zaborców w zaborze pruskim i austriackim - świadomość narodowa Polaków pod zaborami i proces powstawania nowoczesnego narodu polskiego - znaczenie terminów: <i>rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna, Kulturkampf, ustawa kagańcowa, strajk szkolny, germanizacja, rusyfikacja</i> - postacie historyczne: Mieczysław Ledóchowski, Michał Drzymała 	<ul style="list-style-type: none"> - wylicza formy represji popowstaniowych (XXII.4) - wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej - [...] germanizacja (Kulturkampf), autonomia galicyjska (XXIV.1) - opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców - trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIV.2) - opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3) 	1
3. Zmiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> - przemiany gospodarcze i społeczne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. - specyfika sytuacji gospodarczej poszczególnych zaborów. - inne narodowości na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej - postęp cywilizacyjny na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. - znaczenie terminów: <i>emigracja zarobkowa, ziemiaństwo</i> - postacie historyczne: Hipolit Cegielski, Ignacy Łukasiewicz, Franciszek Stefczyk 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców - trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIV.2) - opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3) 	1
4. Działalność polityczna na	<ul style="list-style-type: none"> - okoliczności narodzin nowych ruchów politycznych na ziemiach polskich - założenia programowe i działalność partii socjalistycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów 	1

ziemiach polskich	<p>nacjonalistycznych i ludowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podziały na polskiej scenie politycznej na przełomie XIX i XX w. - przyczyny rewolucji 1905-1907 na ziemiach polskich oraz jej kontekst narodowy i społeczny - przebieg rewolucji lat 1905-1907 - orientacja proaustriacka i prorosyjska - ich oczekiwania polityczne i najważniejsi działacze - powstanie organizacji niepodległościowych (Związek Walki Czynnej, Związek Strzelecki) - znaczenie terminów: <i>solidaryzm narodowy, antysemityzm</i> - postacie historyczne: Ludwik Waryński, Józef Piłsudski, Roman Dmowski - znaczenie terminu: <i>organizacja paramilitarna</i> - postacie historyczne: Józef Mirecki, Stefan Okrzeja 	<p>politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIV.4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia społeczne i narodowe aspekty rewolucji w latach 1905-1907 (XXIV.5) - charakteryzuje spór orientacyjny w latach 1908-1914 (XXIV.6) 	
5. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	<ul style="list-style-type: none"> - program polskiego pozytywizmu i jego teoretycy - znaczenie pracy organicznej i pracy u podstaw dla społeczeństwa polskiego - wzrost popularności powieści i malarstwa historycznego - Młoda Polska i jej wkład w rozwój kultury polskiej przełomu wieków - początki kultury masowej na ziemiach polskich - znaczenie terminów: <i>modernizm, Młoda Polska, realizm,</i> - postacie historyczne: Bolesław Prus, Henryk Sienkiewicz, Maria Konopnicka, Jan Matejko, Stanisław Wyspiański, Helena Modrzejewska 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3) 	1
Powtórzenie wiadomości, sprawdzian z rozdziału IV i omówienie sprawdzianu			3
Rozdział V: I wojna światowa			
1. Świat na drodze ku wojnie	<ul style="list-style-type: none"> - rola nowych mocarstw (Stany Zjednoczone, Niemcy i Japonia) w zmianie układu sił na świecie - wojna rosyjsko-japońska i jej znaczenie - wyścig zbrojeń - nowe rozwiązania techniczne w służbie armii - narastanie konfliktów politycznych, gospodarczych i militarnych między 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia najważniejsze konflikty pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX wieku (XXV.1) - wymienia główne przyczyny wojny - polityczne i gospodarcze, pośrednie i 	1

	<p>mocarstwami europejskimi</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie trójprzymierza i trójporozumienia - wojny bałkańskie i ich skutki - znaczenie terminów: <i>trójprzymierze, trójporozumienie, kocioł bałkański</i> 	bezpośrednie (XXV.2)	
2. Na frontach I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> - rola zamachu w Sarajewie dla losów Europy - działania na froncie zachodnim (bitwy nad Marną, pod Verdun) - przebieg walk na froncie wschodnim (bitwy pod Tannenbergiem i Gorlicami) - działania wojenne na morzach i ich znaczenie dla przebiegu wojny - okoliczności przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny - zakończenie działań wojennych - traktat brzeski, rozejm w Compiègne - znaczenie terminów: <i>wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, państwa centralne</i> - postać historyczna: arcyksiążę Franciszek Ferdynand Habsburg 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny wojny - polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie (XXV.2) - omawia specyfikę działań wojennych: wojna pozycyjna, manewrowa, działania powietrzne i morskie (XXV.3) - charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej (XXV.4) 	1
3. Rewolucje w Rosji	<ul style="list-style-type: none"> - przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lutowej w Rosji - konflikt wewnętrzny w okresie dwuwładzy (działalność Lenina, ogłoszenie tzw. tez kwietniowych) - rewolucja październikowa i jej skutki - wojna domowa i interwencje sił ententy - następstwa polityczne i międzynarodowe rewolucji bolszewickiej i wojny domowej - znaczenie terminów: <i>mienszewicy, bolszewicy, Biała Gwardia, Armia Czerwona, Czeka</i> - postacie historyczne: Aleksander Kiereński, Włodzimierz Lenin, Feliks Dzierżyński 	- opisuje rewolucję i wojnę domową w Rosji (XXV.5)	1
4. Sprawa polska podczas I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> - postawy Polaków w sytuacji nadchodzącej wojny - działania Kompanii Kadrowej i Legionów Polskich - kryzys przysięgowy i jego znaczenie - działalność polskich formacji zbrojnych u boku Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny (XXVI.1) - omawia umiędzynarodowienie sprawy 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - powstanie Błękitnej Armii - postawa państw zaborczych wobec sprawy polskiej - Akt 5 listopada i jego znaczenie dla sprawy polskiej - stanowisko państw ententy w sprawie polskiej - znaczenie orędzie prezydenta T.W. Wilsona dla sprawy polskiej - udział Polaków w obradach konferencji pokojowej w Paryżu i jej decyzje w kwestii ziem polskich - znaczenie terminów: <i>Legiony Polskie, kryzys przysięgowy, Akt 5 listopada, Rada Regencyjna, linia Curzona</i> - postacie historyczne: Józef Haller, Ignacy Jan Paderewski, Thomas Woodrow Wilson, Roman Dmowski, Władysław Grabski 	<p>polskiej: akt 5 listopada 1916 roku, rolę USA i rewolucji rosyjskich, deklarację z 3 czerwca 1918 roku (XXVI.2)</p> <p>- ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny, wymienia prace państwowotwórcze podczas wojny (XXVI.3)</p>	
Powtórzenie wiadomości, sprawdzian z rozdziału V i omówienie sprawdzianu			3
Rozdział VI: Świat w okresie międzywojennym			
1. Świat po I wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> - skutki społeczne, ekonomiczne i polityczne I wojny światowej - traktat wersalski i traktaty pokojowe z państwami centralnymi oraz ich postanowienia - powstanie Ligi Narodów i jej znaczenie w okresie międzywojennym - powstanie nowych lub odzyskanie niepodległości przez narody europejskie (Polska, Czechosłowacja, Królestwo SHS, Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia, Irlandia) - konferencja w Locarno i jej postanowienia - wielki kryzys gospodarczy - przyczyny i jego skutki polityczne - znaczenie terminów: <i>ład wersalski, mały traktat wersalski, demilitaryzacja, państwo monoetniczne, Liga Narodów, czarny czwartek, New Deal</i> - postacie historyczne: Franklin Delano Roosevelt 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej oraz traktatu w Locarno; ocenia funkcjonowanie Ligi Narodów i ładu wersalski (XXVII.2) 	1
2. Narodziny faszyzmu	<ul style="list-style-type: none"> - przyczyny powojennego kryzysu demokracji - narodziny i rozwój włoskiego faszyzmu (ideologia, działalność partii faszystowskiej) 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje oblicza totalitaryzmu (włoskiego faszyzmu, niemieckiego narodowego socjalizmu [...]): ideologię i 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - okoliczności przejęcia władzy przez B. Mussoliniego i budowa państwa totalitarnego - powstanie i rozwój niemieckiego narodowego socjalizmu (ideologia, działalność partii narodowosocjalistycznej) - okoliczności przejęcia władzy przez A. Hitlera, budowa państwa i społeczeństwa totalitarnego w Niemczech - represje i zbrodnie nazistów w pierwszych latach sprawowania władzy w Niemczech - znaczenie terminów: <i>faszizm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), system monopartyjny, propaganda, totalitaryzm, autorytaryzm, antysemityzm, ustawy norymberskie, „noc długich noży”, obóz koncentracyjny, „noc kryształowa”, hitlerjugend</i> - postacie historyczne: Benito Mussolini, Adolf Hitler, Josef Goebbels, Heinrich Himmler 	praktykę (XXVII.3)	
3. ZSRS – imperium komunistyczne	<ul style="list-style-type: none"> - ekspansja terytorialna Rosji Radzieckiej - utworzenie ZSRS - okoliczności przejęcia władzy przez J. Stalina i metody jej sprawowania - funkcjonowanie gospodarki w ZSRS w okresie międzywojennym - terror komunistyczny i wielka czystka - propaganda komunistyczna - stosunki sowiecko-niemieckie w okresie międzywojennym i znaczenie współpracy tych państw - powstanie, cele i działalność Kominternu - znaczenie terminów: <i>stalinizm, NKWD, kult jednostki, wielka czystka, komunizm wojenny, Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja, gospodarka planowa, Gułag, łagry</i> - postać historyczna: Józef Stalin 	- charakteryzuje oblicza totalitaryzmu ([...] systemu sowieckiego): ideologię i praktykę (XXVII.3)	1
4. Kultura i zmiany społeczne w	<ul style="list-style-type: none"> - przemiany społeczne i obyczajowe po I wojnie światowej - przemiany w modzie i życiu codziennym 	- opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny (XXVII.1)	1

okresie międzywojennym	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój nauki i techniki (wynałazki, środki transportu publicznego, motoryzacja, kino, radio, telewizja) - kultura masowa i jej wpływ na społeczeństwo - nowe kierunki w architekturze i sztuce - znaczenie terminów: <i>emancypacja, kultura masowa, mass media, produkcja taśmowa, indoktrynacja, funkcjonalizm</i> - postacie historyczne: Orson Wells, Charlie Chaplin 		
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> - militaryzacja Niemiec i jej konsekwencje - wojna domowa w Hiszpanii i jej kontekst międzynarodowy - znaczenie zbliżenia politycznego Włoch, Niemiec i Japonii - okoliczności <i>Anschlusu</i> Austrii – polityka ustępstw Zachodu wobec Niemiec – konferencja w Monachium i jej następstwa - Europa w przededniu wojny – aneksja Czechosłowacji, zajęcie Kłajpedy przez III Rzeszę - ekspansja Japonii na Dalekim Wschodzie - znaczenie terminów: <i>remilitaryzacja, Anschluss, państwa osi, polityka ustępstw</i> - postacie historyczne: Francisco Franco, Neville Chamberlain 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia japońską agresję na Dalekim Wschodzie (XXXI.1) - przedstawia ekspansję Włoch i wojnę domową w Hiszpanii (XXXI.2) - opisuje politykę hitlerowskich Niemiec - rozbijanie systemu wersalsko-lokarneńskiego: od remilitaryzacji Nadrenii do układu w Monachium (XXXI.3) - charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXXI.4) 	1
Powtórzenie wiadomości, sprawdzian z rozdziału VI i omówienie sprawdzianu			3
Rozdział VII: Polska w okresie międzywojennym			
1. Odrodzenie Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> - sytuacja ziem polskich pod koniec I wojny światowej - powstanie lokalnych ośrodków polskiej władzy: Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie, Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu i Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie - powrót J. Piłsudskiego z Magdeburga i przejęcie władzy - powołanie i pierwsze reformy rządów J. Moraczewskiego i I.J. Paderewskiego - znaczenie terminów: <i>Naczelnik Państwa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej – od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji” (XXVIII.1) - charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń oraz dziedzictwa zaborowego (XXIX.1) 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - postacie historyczne: Ignacy Daszyński, Jędrzej Moraczewski 		
2. Kształtowanie się granic odrodzonej Polski	<ul style="list-style-type: none"> - spór o kształt odrodzonej Polski – koncepcje granic i koncepcje państwa R. Dmowskiego i J. Piłsudskiego - konflikt polsko-ukraiński o Galicję Wschodnią - przebieg i skutki powstania wielkopolskiego - zaślubiny z morzem i odzyskanie Pomorza przez Polskę - wyniki plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu - wojna polsko-bolszewicka (wyprawa na Kijów, Bitwa Warszawska, pokój w Rydze i jego postanowienia) - problem Litwy Środkowej, „bunt” gen. L. Żeligowskiego i jego skutki - przyczyny wybuchu III powstania śląskiego oraz jego skutki - konflikt z Czechosłowacją o Śląsk Cieszyński - znaczenie terminów: <i>koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orleńta Lwowskie, „cud nad Wisłą”, linia Curzona, bunt Żeligowskiego, plebiscyt</i> - postacie historyczne: Symon Petlura, Lucjan Żeligowski, Wojciech Korfanty 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia proces wykuwania granic: wersalskie decyzje a fenomen Powstania Wielkopolskiego i powstań śląskich (zachód) – federacyjny dylemat a inkorporacyjny rezultat (wschód) (XXVIII.2) - opisuje wojnę polsko-bolszewicką i jej skutki (pokój ryski) (XXVIII.3) 	1
3. Rządy parlamentarne	<ul style="list-style-type: none"> - początki odbudowy państwowości polskiej – trudności w unifikacji państwa - postanowienia małej konstytucji z 1919 r. - ustrój II Rzeczypospolitej w świetle konstytucji marcowej z 1921 r. - sytuacja międzynarodowa odrodzonego państwa na początku lat dwudziestych – sojusze z Francją i Rumunią - elekcja G. Narutowicza na prezydenta i jego zabójstwo - rząd W. Grabskiego i jego reformy - charakterystyka rządów parlamentarnych w latach 1919–1926 - znaczenie terminów: <i>mała konstytucja, konstytucja marcowa, kontrasygnata, Kresy Wschodnie, dywersja, Korpus Ochrony Pogranicza</i> - postacie historyczne: Wincenty Witos, Wojciech Korfanty, Roman 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej – od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji” (XXVIII.1) - charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 roku (XXIX.2) - przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5) 	1

	Rybarski, Gabriel Narutowicz, Stanisław Wojciechowski		
4. Zamach majowy i rządy sanacji	<ul style="list-style-type: none"> - przyczyny i przejawy kryzysu rządów parlamentarnych w II Rzeczypospolitej - przebieg i skutki zamachu majowego - wybór I. Mościckiego na prezydenta - wzmocnienie władzy wykonawczej poprzez wprowadzenie noweli sierpniowej i konstytucji kwietniowej z 1935 r. - stosunek rządów sanacyjnych do opozycji politycznej (proces brzeski, wybory brzeskie) - stosunki międzynarodowe władz sanacyjnych – koncepcja Międzymorza, polityka równowagi - relacje Polski z Niemcami i ZSRR (traktat o nieagresji z ZSRR, deklaracja o niestosowaniu przemocy z Niemcami) - śmierć J. Piłsudskiego i rywalizacja o władzę w obozie sanacji - polski autorytaryzm na tle europejskim - znaczenie terminów: <i>przewrót majowy, piłsudczycy, sanacja, autorytaryzm, nowela sierpniowa, BBWR, Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, konstytucja kwietniowa, Bereza Kartuska</i> - postacie historyczne: Ignacy Mościcki, Walery Sławek, Józef Beck, Edward Rydz-Śmigły 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przyczyny, przebieg i skutki przewrotu majowego (XXIX.3) - opisuje polski autorytaryzm – rządy sanacji, zmiany ustrojowe (konstytucja kwietniowa z 1935 roku) (XXIX.4) - przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5) 	1
5. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> - problemy gospodarki II RP (różnice w rozwoju gospodarczym ziem polskich, trudności w ich integracji, podział na Polskę A i B) - reformy gospodarcze dwudziestolecia międzywojennego – reformy W. Grabskiego (walutowa) i E. Kwiatkowskiego (budowa Gdyni oraz COP) - wielki kryzys gospodarczy w Polsce - struktura społeczna, narodowościowa i wyznaniowa II Rzeczypospolitej - polityka II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych - znaczenie terminów: <i>magistrala węglowa, reforma walutowa, Centralny Okręg Przemysłowy, asymilacja narodowa, getto ławkowe, numerus</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, a zwłaszcza powstanie Gdyni, magistrali węglowej i Centralnego Okręgu Przemysłowego (XXX.3) - omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich (XXX.2) - charakteryzuje społeczną, narodowościową i wyznaniową strukturę 	1

	<i>clausus</i> – postać historyczna: Eugeniusz Kwiatkowski, Władysław Grabski	państwa polskiego (XXX.1)	
6. Kultura i nauka II RP	– rozwój szkolnictwa w II Rzeczypospolitej – osiągnięcia polskiej nauki (filozofia, matematyka, chemia) – dorobek i twórcy polskiej kultury w dwudziestoleciu międzywojennym (literatura, poezja, malarstwo, architektura) – rozwój polskiej kinematografii – postacie historyczne: Stefan Banach, Władysław Reymont, Stefan Żeromski, Witold Gombrowicz, Bruno Schulz, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Julian Tuwim, Zofia Nałkowska, Maria Dąbrowska, Franciszek Żwirko, Stanisław Wigura – znaczenie terminów: <i>analfabetyzm, awangarda, Enigma, Luxtorpeda</i>	– podaje najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym (XXX.4)	1
7. Schyłek niepodległości	– postawa Polski wobec decyzji konferencji monachijskiej – zajęcie Zaolzia przez Polskę – niemieckie żądania wobec Polski – stanowisko władz polskich wobec roszczeń Hitlera – zacieśnienie współpracy Polski z Francją i Wielką Brytanią – pakt Ribbentrop–Mołotow i jego konsekwencje – postawa społeczeństwa polskiego wobec zagrożenia wybuchem wojny – postacie historyczne: Joachim von Ribbentrop, Władysław Mołotow	– przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5) – charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXXI.4) – wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow (XXXI.5)	1
Powtórzenie wiadomości, sprawdzian z rozdziału VII i omówienie sprawdzianu			3s

oparty na programie nauczania *Wczoraj i dziś* autorstwa Tomasza Maćkowskiego